

แนวปฏิบัติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในหอผู้ป่วยหลังคลอด

**Management and support of infant
feeding in maternity facilities**

พญ.ยุพยง แห่งเชาวนิช

วัตถุประสงค์

ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายการช่วยเหลือแม่ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้ประสบความสำเร็จ
2. อธิบายการประเมินการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
3. อธิบายวิธีการช่วยเหลือให้แม่มีน้ำนมเพียงพอในกรณีที่แม่
ลูกแยกจากกัน
4. บอกวิธีการบีบ เก็บน้ำนมได้ถูกต้อง

การช่วยเหลือแม่ให้ประสบความสำเร็จ ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

วิธีการดังนี้ คือ

1. การจัดทำให้นมลูกและลูกดูดนมถูกต้อง
2. ไม่ให้น้ำ นมผสม หรืออาหารอื่นยกเว้นมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
3. ให้ลูกดูดนมบ่อยครั้งตามความต้องการของลูก
4. ให้แม่ลูกอยู่ด้วยกันตลอดเวลา 24 ชั่วโมง (rooming-in)
5. ไม่ควรให้ทารกดูดหัวนมยางหรือหัวนมปลอม

เทคนิคสำคัญของการให้นมแม่ ให้ประสบความสำเร็จ

ใช้หลัก 3 ดูด คือ

- ❖ **ดูดเร็ว** ภายในหนึ่งชั่วโมงแรกหลังคลอด
- ❖ **ดูดบ่อย** ตามความต้องการของทารก ประมาณ 8-12 ครั้ง/วัน
- ❖ **ดูดถูกวิธี** และดูดให้เกลี้ยงเต้า

การจัดทำให้นมลูกและลูกดูดนมถูกต้อง

- ❖ ทำให้นมลูกควรจัดให้เหมาะกับสถานการณ์
- ❖ ควรมีหมอนหรืออุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อช่วยเสริมในการอุ้มลูกให้ถนัดและสบาย
- ❖ แม่รู้สึกสบายและผ่อนคลาย

แนวทางการช่วยเหลือแม่

- การจับประคองเต้านม
- ทำอุ้มให้นมลูก (Positioning)
- การเอาหัวนมเข้าปากลูกให้ลึกถึงลานนม
(Latch on/attachment)
- การกระตุ้นให้ลูกดูดนมได้เต็มที่ ให้เก็ลียงเต้าทั้งสองข้าง
- การเอาหัวนมออกจากปากลูก

การจับประคองเต้านม

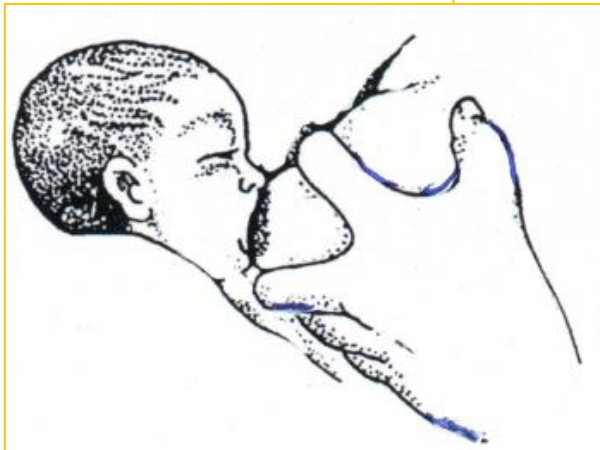
C-hold

U-hold

V-hold

การจับประคองเต้านม

เพื่อช่วยให้ทารกอมงับหัวนมและลานนมและดูดนมได้ดี
มีหลายวิธี :

C hold

ช่วยจัดรูปของเต้านมให้
เหมาะกับการเข้าเต้าได้ดีขึ้น

U hold มักใช้กับ ทารกเกิดก่อน
กำหนด หรือทารกที่ดูดนมไม่
แข็งแรง

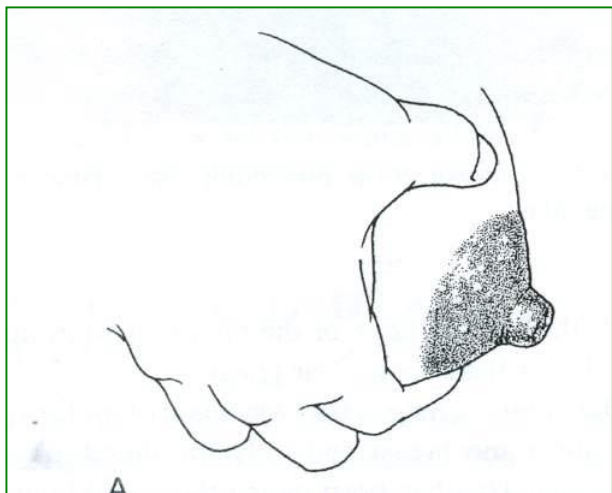

V hold / scissor hold

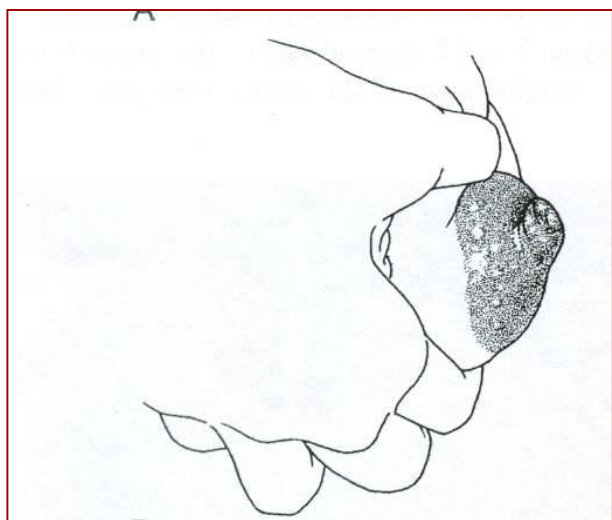
นิ้วจะขวางบริเวณลานนมทำให้
ทารกอมหัวนม
ได้ไม่ลึกลง

Correct C – Hold

Incorrect C–Hold

C–Hold

นิ้วของแม่อยู่เหนือขอบนอกของลานนม
หัวนมต้องพุ่งออกอยู่แนวตรงหรือ
เฉียงต่ำเล็กน้อย

นิ้วหัวแม่มือไม่ควรกดให้หัวนม
กระดกขึ้น จะทำให้หัวนมแตกเมื่อ
ทารกดูดนมแม่

Positioning

- ท่าอุ้มที่ดีจะช่วยให้ลูกเข้าเต้าได้ดี
- มีหลายท่าที่แม่สามารถใช้ได้ :
  - ท่านั่ง นอน ยืน ท่าอื่น ๆ
  - ลูก
- **4 key points**
  - ลูกศีรษะและลำตัวตรง
  - ลูกหันหน้าเข้าหาเต้าแม่
  - ลำตัวลูกชิดกับแม่
  - ลูกได้รับการรองรับทั้งตัว

ทำอุ้มขวางตัก (Cradle)

ลูกหันเข้าหา
เต้านมแม่

ตัวแนบชิดแม่

ศีรษะ ลำตัวอยู่
ในแนวตรง

ตัวลูกได้รับการ
support

ท่าอุ้มขวางตักประยุกต์

Cross cradle / modified cradle

- ลูกหันเข้าหาเต้านมแม่
- ศีรษะ คอ ลำตัวอยู่ในแนวตรง

ท่าอุ้มฟุตบอล

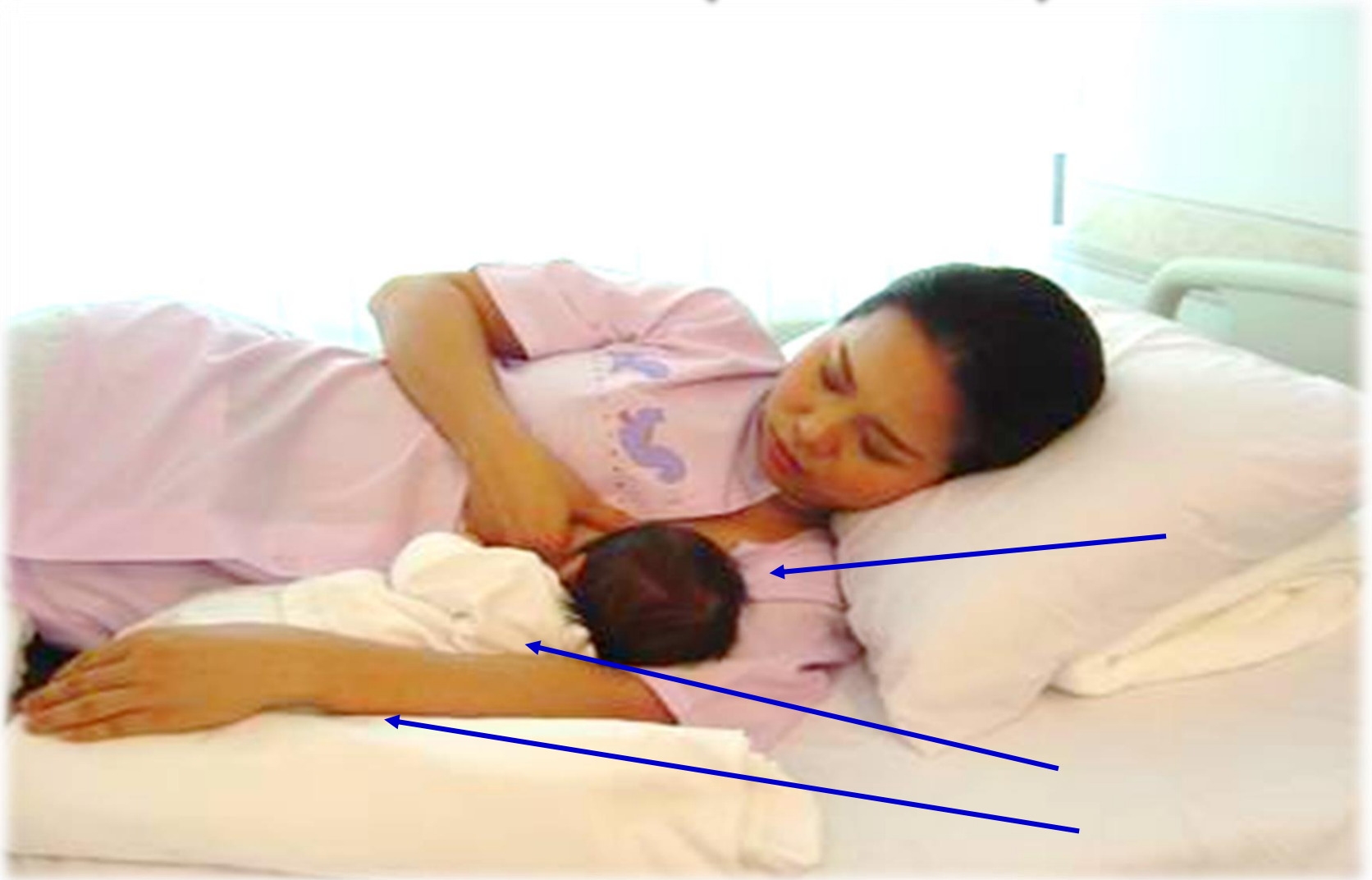
Football

- ตัวแนบชิดแม่
- ตัวลูกได้รับการ support

ท่านอน (Sidelying)

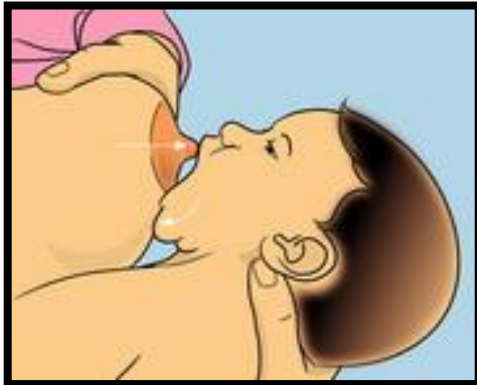

Latch on/ Attachment

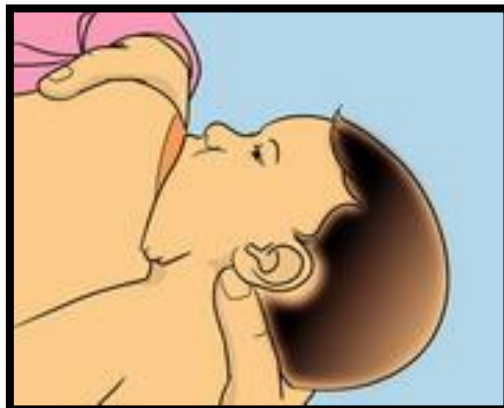
วิธีเอาลูกเข้าเต้า

A. ครอบศีรษะลูกให้ห่างไปด้านหลังเล็กน้อย

B. เมื่อลูกอ้าปากกว้าง เคลื่อนทารก
เข้าหาเต้านมแม่อย่างรวดเร็วและ
นุ่มนวล

C. ลูกสามารถถอมลึกถึงลานนม

Picture Available :

http://www.dh.gov.uk/eu/Publicationsandstatistics/PublicationpolicyAndGuidance/DH_4084073

Thai Breastfeeding Center Foundation 2012

Latch on/ Attachment

วิธีเอาลูกเข้าเต้า

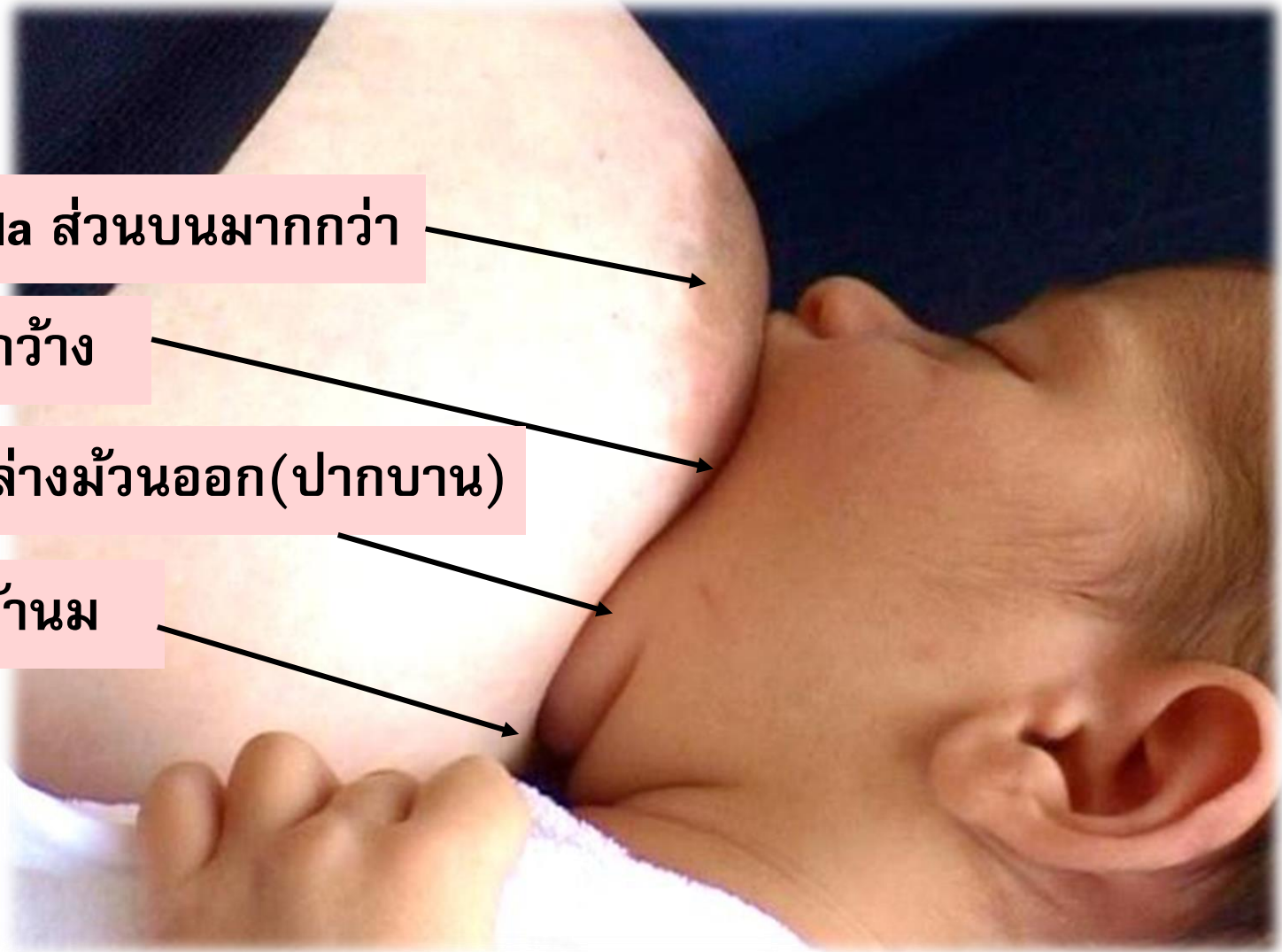
4 key signs of good attachment

เห็น areola ส่วนบนมากกว่า

อ้าปากกว้าง

ริมฝีปากล่างม้วนออก(ปากบาน)

คางชิดเต้านม

บทบาทของบุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุข

- ควรให้ข้อมูลที่จำเป็น สั้น เข้าใจง่าย และนำไปปฏิบัติได้
- ให้ความเอื้ออาทรและให้กำลังใจแก่แม่

การช่วยเหลือที่ไม่ถูกต้องและไม่สม่ำเสมอของบุคลากรทางการแพทย์เป็นอุปสรรคที่สำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

บทบาทของบุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุข

😊 ให้สังเกตว่าแม่อุ้มลูกให้ดูดนมแม่ได้ถูกต้องหรือไม่

😊 ถ้าทำไม่ได้หรือไม่ถูกต้อง

- ✦ อธิบาย และแสดงวิธีการจัดท่า
- ✦ ทำให้ดูโดยใช้ตุ๊กตาสาธิตให้แม่ดูและให้แม่ทำตาม
- ✦ ไม่จับมือสอน ถ้าจำเป็นต้องช่วยแม่ให้สัมผัสแขนและมือของแม่อย่างนุ่มนวล เพื่อให้แม่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและปฏิบัติได้ถูกต้อง

การกระตุ้นให้ลูกดูดนมได้เต็มที่ให้เกลี้ยงเต้าทั้งสองข้าง

- ❖ ในขณะที่ดูดนม ลูกอาจหลับเป็นช่วง ๆ ควรกระตุ้นให้ลูกดูดนมต่อโดยขยับเต้านมแม่หรือใช้นิ้วกดที่เต้านมแม่เบา ๆ เพื่อให้ลูกดูดนมให้อิ่มในแต่ละมือ
- ❖ การดูดนมแต่ละครั้งควรให้ทารกดูดจนอึดและทารกจะปล่อยหัวนมออกเอง
- ❖ ทารกจะใช้เวลาดูดประมาณ 15-20 นาที

หากทารกดูดสั้นและถี่เกินไป หรือดูดนมนานเกิน 30 นาที
ควรประเมินทำอึดและการดูดนม

การเอานมออกจากปากลูก

- ☺ สอดนิ้วมือข้างมุมปากของลูก
เคลื่อนลูกออกจากเต้านม
- ☺ ใช้นิ้วชี้กดที่คางของลูกเบา ๆ

☺ ให้ลูกดูดนมแม่ จนกว่าลูก
จะหยุดดูดและปล่อยหัวนม
เอง

อย่าให้นมผสม น้ำ หรืออาหารอื่นแก่เด็กแรกคลอด นอกจากนมแม่ เว้นแต่จะมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์

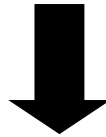
เหตุผล

- ❖ ลูกจะดูดนมแม่น้อยลง ทำให้การสร้างน้ำนมแม่ลดลง
- ❖ การให้ลูกดูดจากขวดทำให้ลูกติดจุกนม ทำให้การดูดจากเต้ายิ่งยากขึ้น (nipple confusion)
- ❖ ทารกเสี่ยงต่อการแพ้นมวัว และการติดเชื้อ
- ❖ แม่เกิดความไม่มั่นใจ

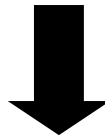

Impact of routine formula supplementation

Decreased frequency / effectiveness of suckling

Decreased amount of milk removed from breasts

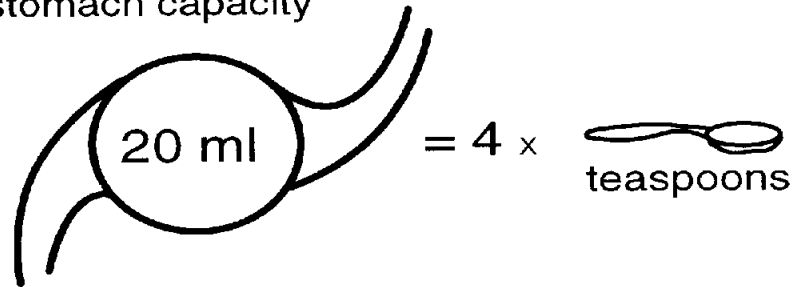
Delayed milk production/reduced milk supply

Some infants have difficulty attaching to breast if formula given by bottle

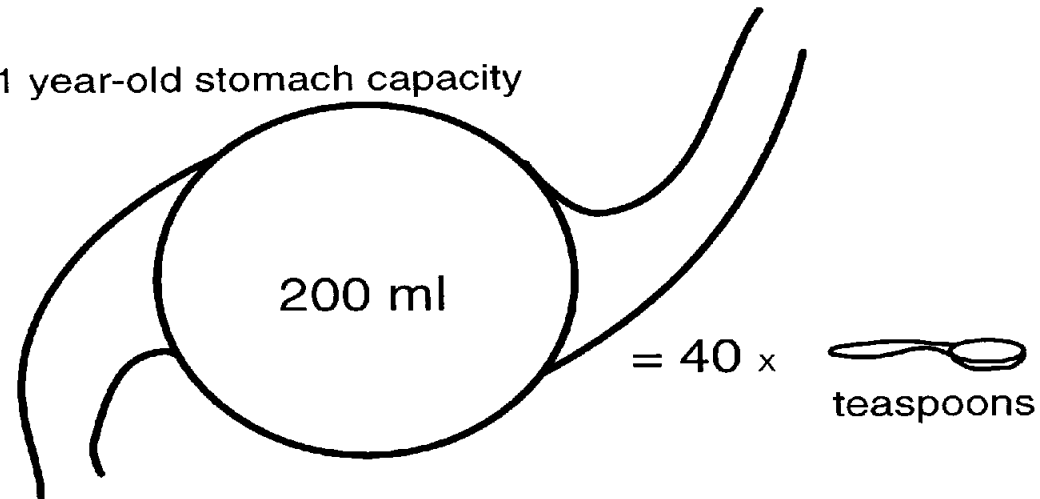

The perfect match: quantity of colostrum per feed and the newborn stomach capacity

Newborn stomach capacity

1 year-old stomach capacity

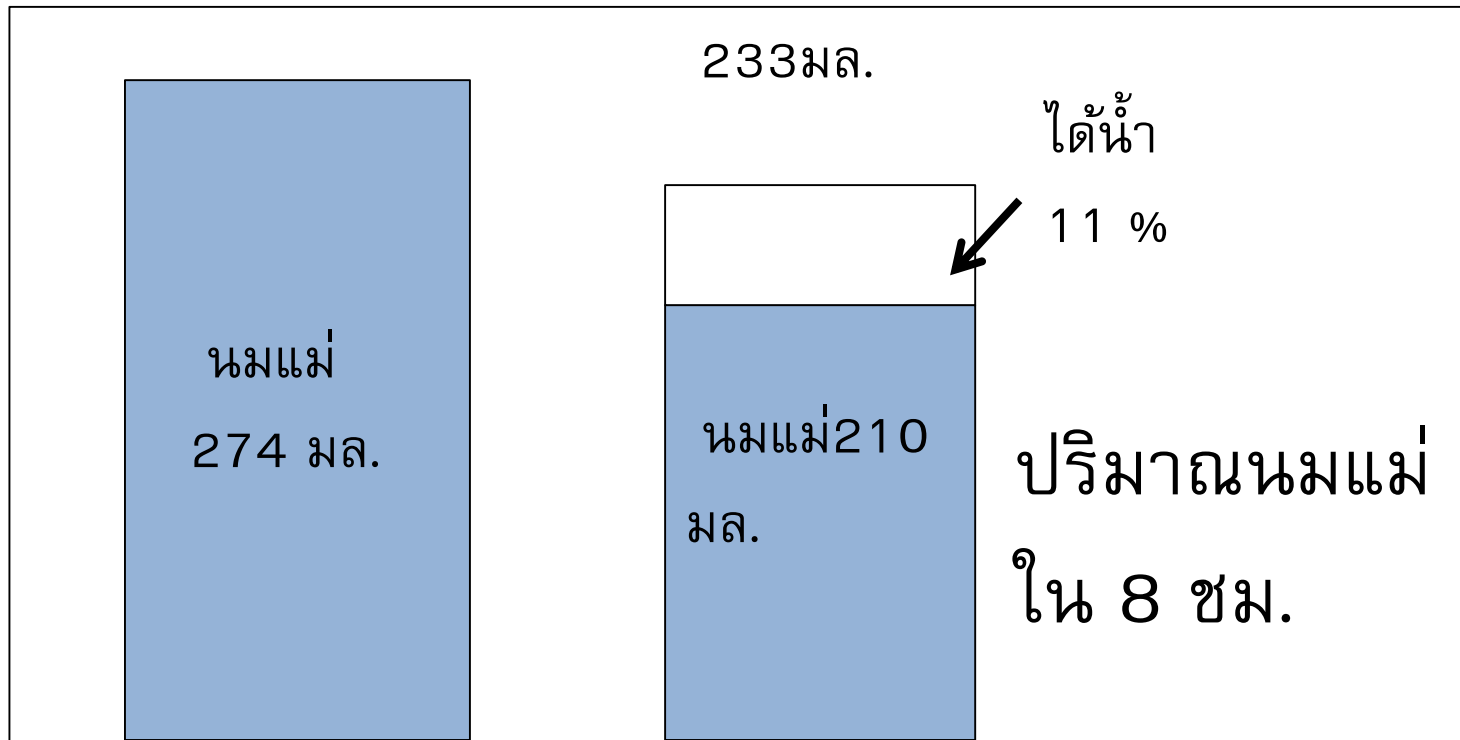
From: Pipes PL 1989; *Nutrition in Infancy and Childhood, Fourth Edition*
St. Louis: Times Mirror/Mosby College Publishing.

ผลจากการเสริมน้ำต่อปริมาณการได้รับนมแม่

Sachdev Lancet 1991

นมแม่มีน้ำ 87.5 %

นมแม่สนองความต้องการน้ำของทารกได้เต็ม 100 %

สรุปผลการศึกษาความต้องการน้ำใน

exclusively breast-fed infants

พบว่า ทารกได้น้ำจากนมแม่เพียงพอ โดยความเข้มข้นของปัสสาวะ
อยู่ในเกณฑ์ปกติ แม้ว่าอยู่ในประเทศร้อน/มีความชื้นสัมพัทธ์สูง

ประเทศ	อุณหภูมิ	ความชื้นสัมพัทธ์%	ความเข้มข้นของปัสสาวะ (m Osm/L)
อาร์เจนตินา	20-39	60-80	105-199
อินเดีย	27-42	10-60	66-1234
จาไมกา	24-48	62-90	103-468
เปรู	24-30	45-96	30-544

World health Organization(1992) Breastfeeding and the use of water and teas

Facts about Infant Feeding(Informationsheet). Geneva:WHO

Thai Breastfeeding Center Foundation 2012

Acceptable medical reasons for supplementation

Mother

- severely ill – eclampsia, psychosis
- taking medication contraindicated when BF (rare)
- when supplementing : maintain milk supply

Baby

- VLBW < 1,500 gms. / GA < 32 wks.
- SGA- severe hypoglycemia
- Inborn error of metabolism
- Acute water loss

ให้แม่และลูกอยู่ห้องเดียวกันตลอด 24 ชม.

รพ.

- ลดค่าใช้จ่าย
- ใช้อุปกรณ์น้อย
- ไม่ต้องเพิ่มคน

แม่-ลูก

- ลดการติดเชื้อ
- กระตุ้นการสร้างน้ำนมและมีน้ำนมสม่ำเสมอ
- ส่งเสริมความผูกพันแม่-ลูก

ยกเว้น ในกรณีที่ให้การพยาบาลที่ต้องแยกแม่ลูกแต่ไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง

สนับสนุนให้ลูกได้ดูดนมแม่ตามต้องการ (Demand feeding/baby-led feeding)

ความถี่และระยะเวลาของการกินนมของทารก

ถูกกำหนดด้วยความต้องการ และ

การส่งสัญญาณของทารก

On demand, unrestricted breastfeeding

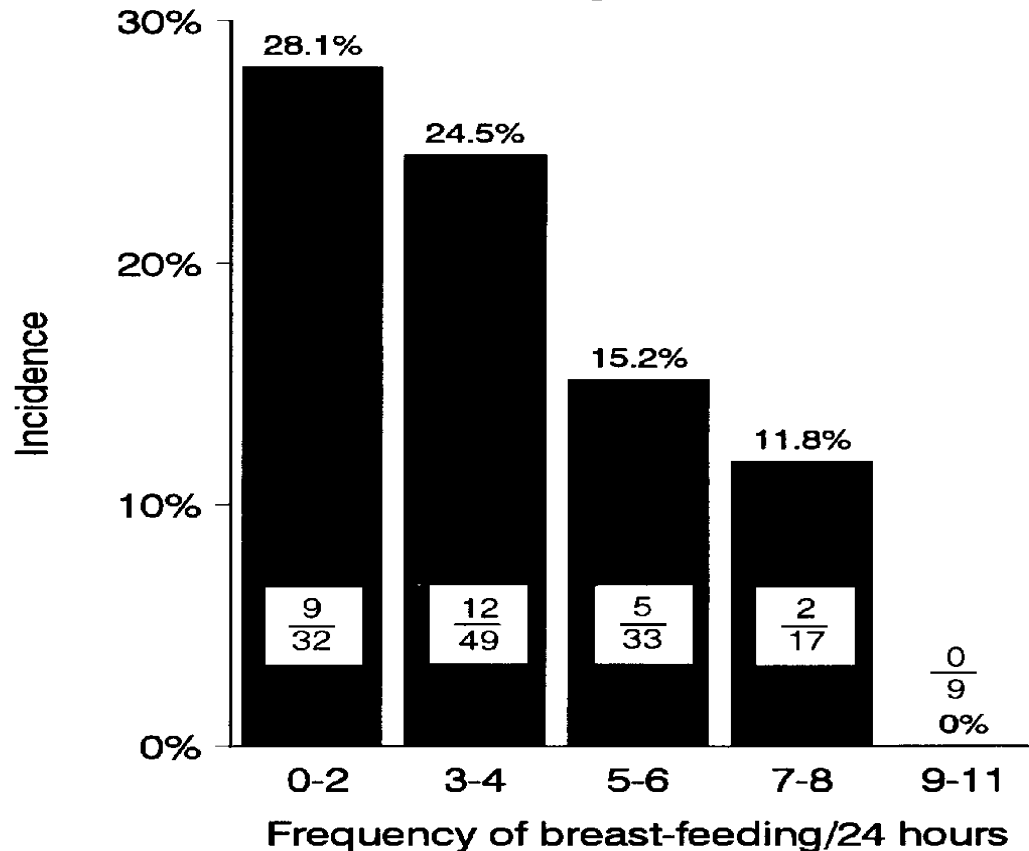
Why?

- Earlier passage of meconium
- Lower maximal weight loss
- Breast-milk flow established sooner
- Larger volume of milk intake on day 3
- Less jaundice

From: Yamauchi Y & Yamanouchi I (1990). Breast-feeding frequency during the first 24 hours after birth in full-term neonates. *Pediatrics* 86(2): 171-175.

Breast-feeding frequency during the first 24 hours after birth and incidence of hyperbilirubinaemia on day 6

From: Yamauchi Y and Yamanouchi I (1990) Breast-feeding frequency during the first 24 hours after birth in full-term neonates *Pediatrics* 86(2):174.

สนับสนุนให้ลูกได้ดูดนมแม่ตามต้องการ

สิ่งที่แม่ต้องเรียนรู้

- ❖ Signs of hunger (Feeding cues)
- ❖ Feeding pattern
- ❖ Signs of satiety

อาการแสดงว่าทารกหิว (feeding cues)

ส่งมือไขว่คว้าบริเวณปาก

ขยับ/ เผยอริมฝีปาก

ดูดปาก ยื่นลิ้นออกมา

หันศีรษะหรือปากเข้าหาแม่

ร้องไห้เมื่อหิวมาก ๆ

ไม่อยู่นิ่ง ขยับแขนขา หันหน้าไปมา

ข้อควรจำ...การร้องไม่ได้หมายความว่าทารกหิวเสมอไป

Feeding pattern

- ❖ ระยะเวลาของการดูดนมของทารกประมาณ 15-20 นาที/ครั้ง การดูดนมแต่ละครั้งควรให้เกลี้ยงเต้า
- ❖ ระยะห่างประมาณ 2-2 1/2 ชั่วโมง ถ้าลูกหลับนานเกิน 3 ชั่วโมง แนะนำให้ปลุกลูกให้ดูดนมแม่ และให้นมลูกเมื่อแม่รู้สึก ตึงเต้านม
- ❖ ความถี่ ประมาณ 8-12 ครั้ง/วัน

การปลุกลูกให้ดูดนมแม่

เมื่อลูกหลับนานเกิน 3 ชั่วโมง

การปลุกลูกมีหลายวิธี เช่น

- ให้คลี่ผ้าที่ห่มออก
- จับนั่งลุกหลังไล่ลม
- เชี่ยเท้าเบา ๆ
- ใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดหน้าลูกเบา ๆ

Signs of satiety

- ทารกหยุดดูดและปล่อยหัวนมเองเมื่ออิ่ม
- หลับได้นาน ไม่ร้องกวน
- ทารกมีความสุข

อย่าให้ลูกดูดหัวนมยางหรือหัวนมปลอม

- กลไกการดูดนมแม่และนมขวดซึ่งมีหัวนมปลอมจะต่างกัน
- ไม่ควรมีขวดนม หัวนมใช้ในแผนกหลังคลอด เพราะเป็นการสื่อให้พ่อแม่เห็นและเข้าใจว่าปลอดภัย และอาจนำไปใช้ต่อที่บ้าน

ในกรณีที่จำเป็นต้องให้นมด้วยวิธีอื่น สามารถเลือกใช้การป้อนนมด้วยถ้วยแก้วหรือป้อนด้วยช้อน หลอดหยดยา หรือหลอดฉีดยาแทน

ผลกระทบจากการให้ลูกดูดหัวนมยางหรือหัวนมปลอม

- ❖ สับสนหัวนม กลับมาดูดนมแม่ได้ยาก การสร้างนมแม่ลดลง และเด็กหยุดดูดนมแม่เร็วกว่าที่ควร
- ❖ เสี่ยงต่อการติดเชื้อ
- ❖ ปัญหาจากการกินนมขวด เช่น ฟันผุ ปัญหาการสบฟันในระยะต่อมา

การประเมินการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

แบบฟอร์มการสังเกตการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

- ลักษณะทั่วไป แม่ - ลูก
- เต้านมแม่
- ทำอุ้มให้นมลูก
- การอมงับหัวนมและลานนม
- การดูดนมของลูก

การประเมินการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

- **สังเกตแม่:** สภาพร่างกาย จิตใจ สิ่งแวดล้อม
- **ทำอุ้มลูก :** มั่นใจ ถูกต้อง กระชับ
- **สังเกตลูก:** สุขภาพ สิ่งรบกวนการดูดนม
- **พฤติกรรมการตอบสนองของลูก :** ขณะและหลังดูดนมแม่

การประเมินการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

เต้านมแม่: ลักษณะเต้านม หัวนม และลานนม

ทำอุ้มให้นมลูก 4 key signs (ลูกศิโรษะและลำตัวตรง,

ลูกหันหน้าเข้าหาเต้าแม่, ลำตัวลูกชิดกับแม่, ลูกได้รับการ

รองรับทั้งตัว)

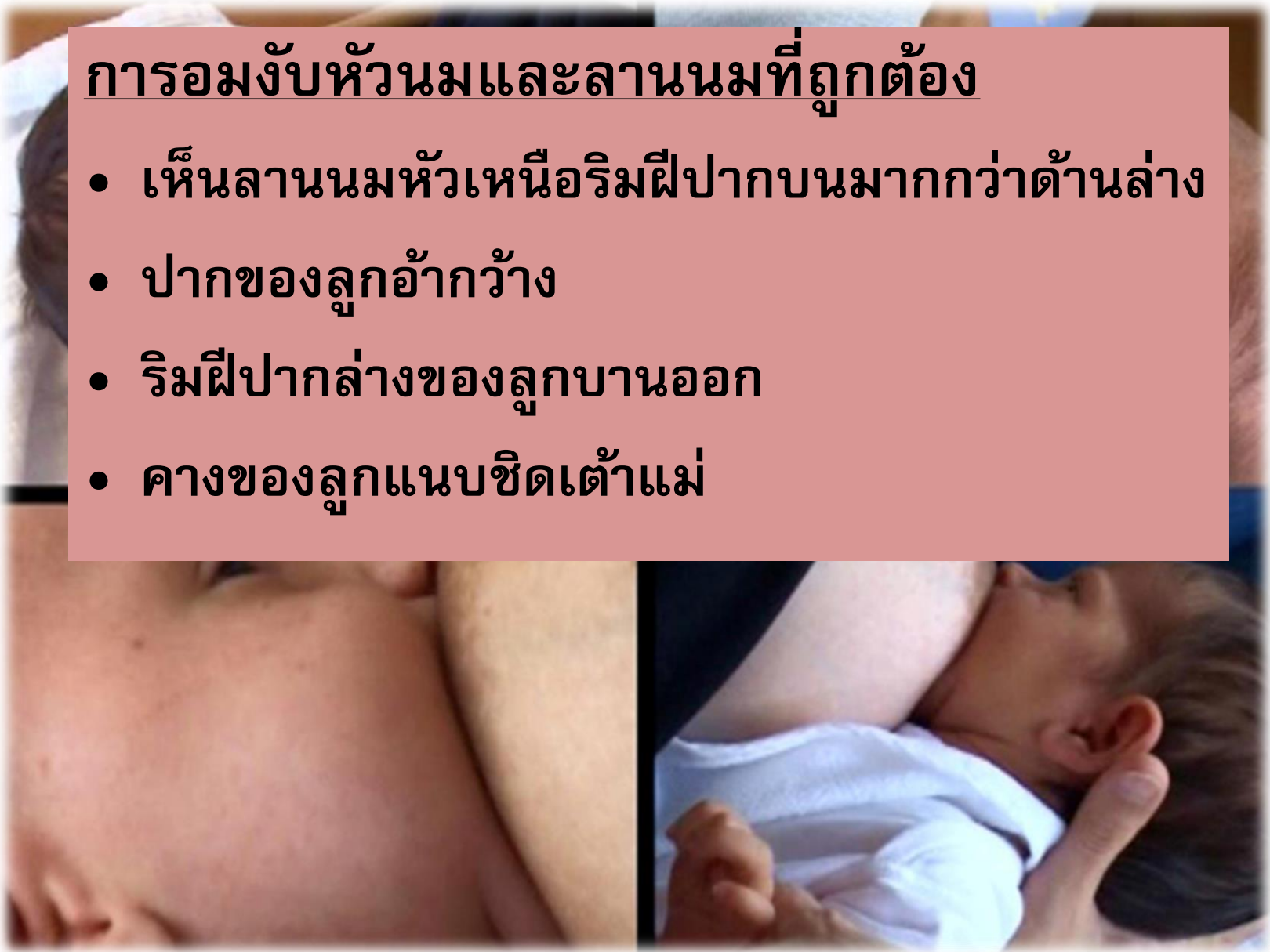
การประเมินการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

- **ประสิทธิภาพการดูดนมของทารก** : ดูดกลืนเป็นจังหวะ ดูดนานกว่า 1/2 ชม. หรือสั้นกว่า 4 นาทีแสดงว่ามีปัญหา
- **การเอาหัวนมออกจากปากลูก** : ลูกหยุดดูดและปล่อยหัวนมเองเมื่ออิ่มหรือต้องการดูดอีกข้างหนึ่ง
- **เต้านมแม่หลังลูกดูดนม** : ลักษณะหัวนม ลานนม มีแผลแตกหรือไม่ เต้านมเต็มก่อนดูด นิ่มหลังดูด
- **ความรู้สึกของแม่ขณะให้ลูกดูดนม** : เจ็บหัวนม ปวดท้องน้อย

การอมงับหัวนมและลานนมที่ถูกต้อง

- เห็นลานนมหัวเหนือริมฝีปากบนมากกว่าด้านล่าง
- ปากของลูกอ้ากว้าง
- ริมฝีปากล่างของลูกบานออก
- คางของลูกแนบชิดเต้าแม่

การอมงับหัวนมและลานนมที่ไม่ถูกต้อง

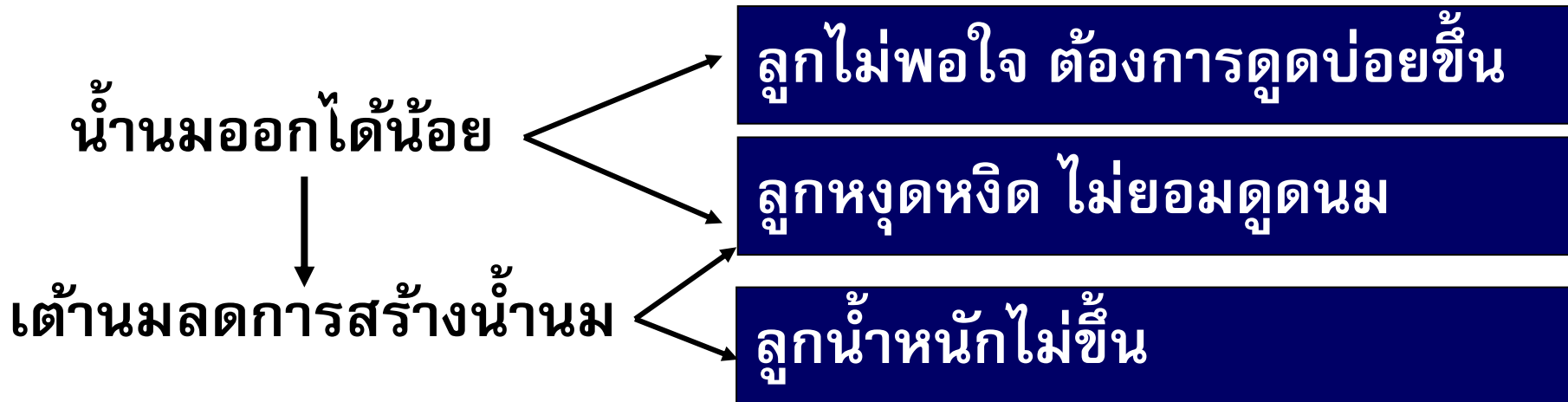
- เห็นลานนมด้านล่างมากกว่า หรือเห็นพอ ๆ กัน
- ปากของลูกไม่อ้ากว้าง
- ริมฝีปากล่างของลูกตรง หรือม้วนเข้า
- คางของลูกออกห่างจากเต้าแม่
- แม่รู้สึกเจ็บหรือไม่สบาย
- ลูกดูดนมเร็ว ๆ ตลอด
- ลูกแก้มบวม

ผลของ poor latch on

- ผลกระทบต่อหัวนมแม่ → หัวนมเจ็บ / เป็นแผล
- น้ำนมถูกนำออกได้ไม่มีประสิทธิภาพ → เต้านมคัด

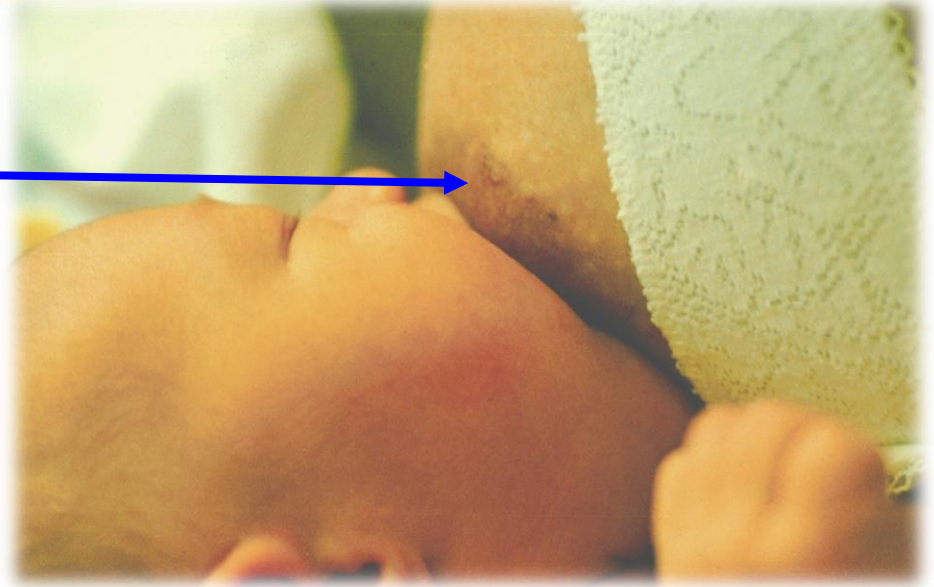
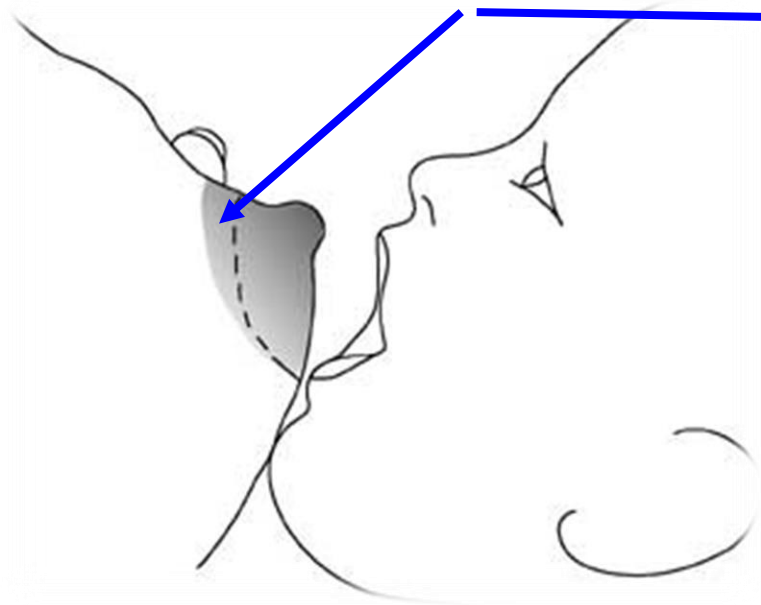
ริมฝีปากล่างม้วนออก (ปากบาน)

ท่าอมแบบนี้
พอใช้ได้ไหม?

ทำนี้จะดีกว่า
↓

Asymmetric latch

Thai Breastfeeding Center Foundation 2012

Thai Breastfeeding Center Foundation 2012

Good latch on

- แม่ไม่เจ็บ
- ลูกแก้มป้อง
- ลูกดูดนมอย่างมีประสิทธิภาพ
  - เริ่มต้นดูดกระตุ้นเร็ว ๆ
  - ต่อด้วยการดูดซ้ำ ลึกและพักเป็นช่วง ๆ

อย่างไรจึงเรียกว่าลูกดูดนมอย่างมีประสิทธิภาพ

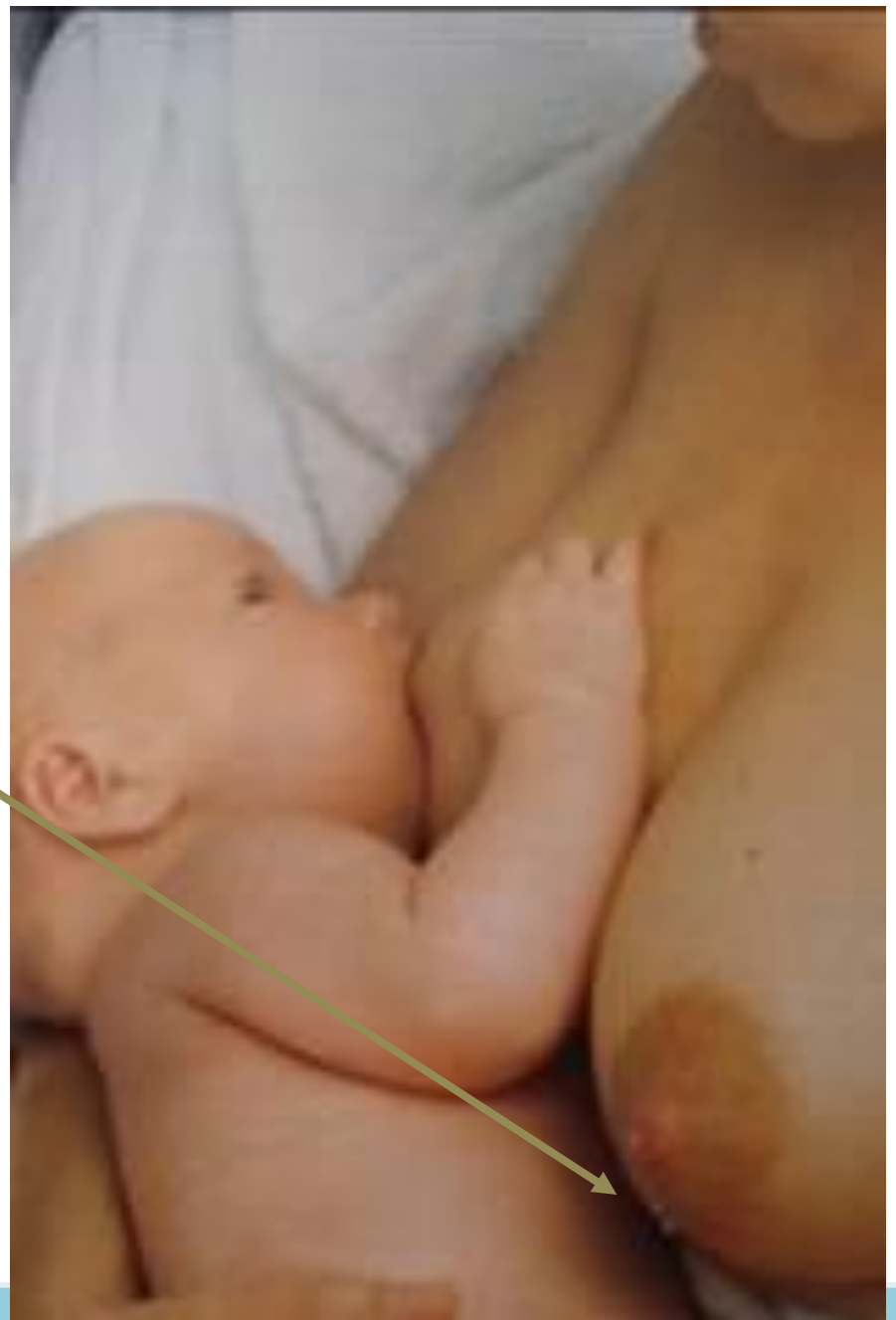

- ดูดนมแรงและเป็นจังหวะซ้ำ ๆ โดยที่ latch on จะต้องถูกต้องด้วย ดูด - กลืน - หายใจ ~ 1 รอบ / วินาที
  - อาจได้ยินเสียงกลืน
  - ถ้าน้ำนมใกล้จะหมดแล้ว ลูกจะดูดถี่ขึ้น อาจเป็น 2 ครั้ง/วินาที
- ดูดนมนไม่มีประสิทธิภาพ
- ดูดเบา ๆ เร็ว ๆ ตลอดเวลา มักจะ latch on ไม่ถูกต้องด้วย
- ลักษณะดูดแบบนี้เด็กจะดูดไม่ได้น้ำนม

Thai Breastfeeding Center Foundation 2012

let down reflex

วิธีประเมินความพร้อมก่อนกลับบ้าน

แม่อุ้มลูก และให้นมถูกวิธี

**แม่มีความรู้ และทัศนคติที่ดี
ต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่**

แม่มีน้ำนมเพียงพอ

วิธีการช่วยเหลือให้แม่มีน้ำนมเพียงพอ
ในกรณีที่แม่ลูกแยกจากกัน

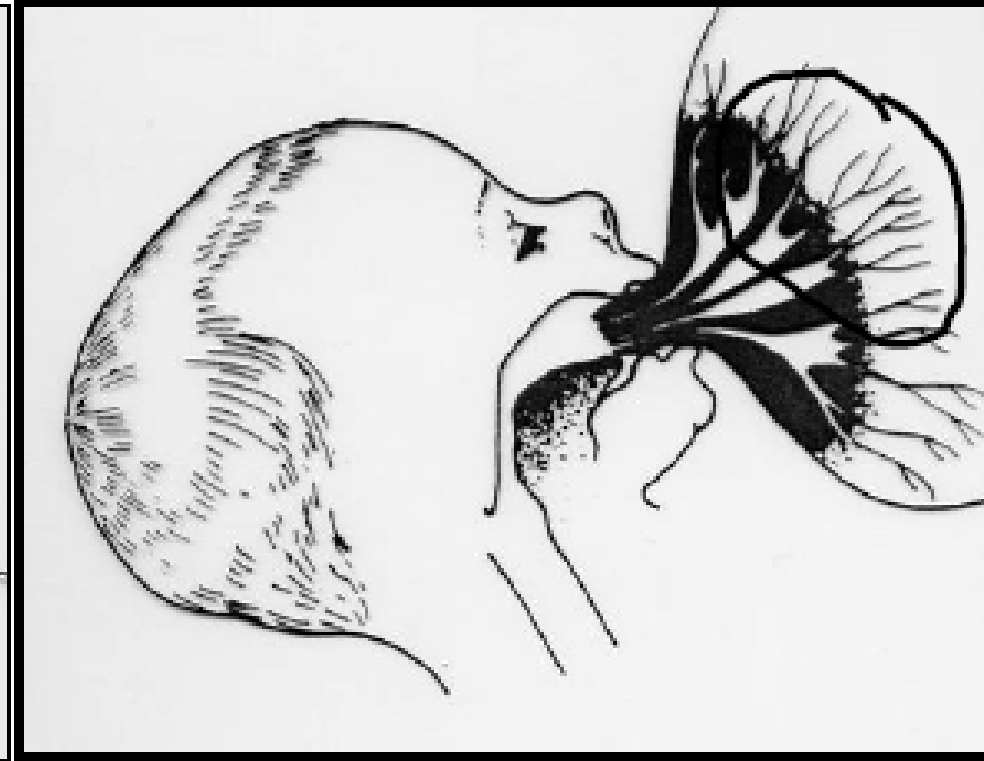
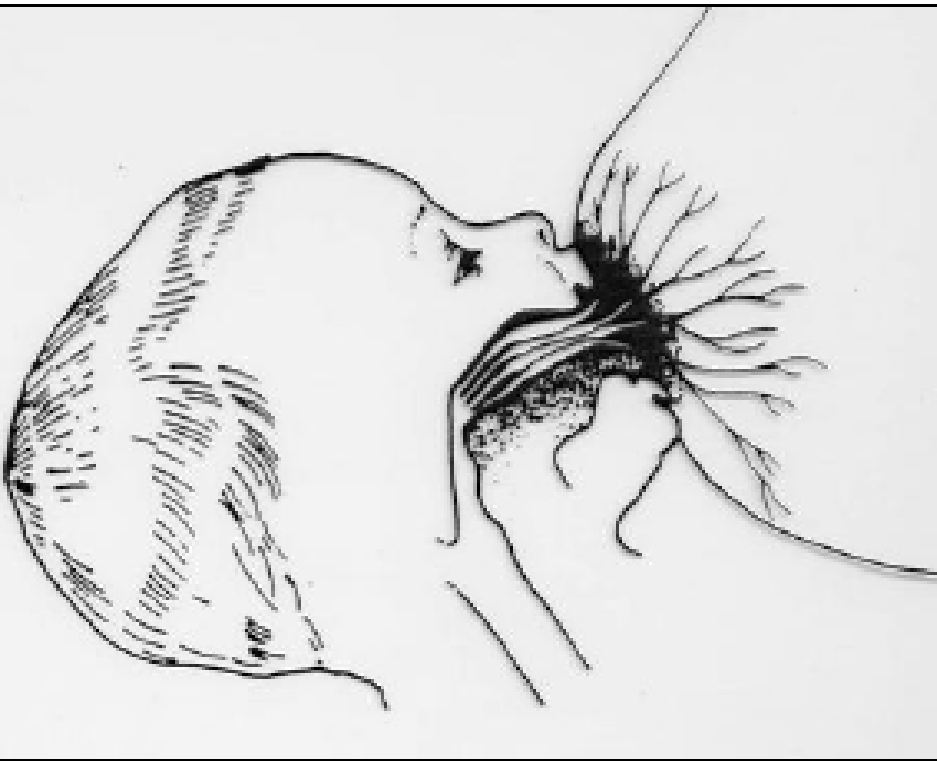
กรณีที่แม่-ลูกต้องแยกจากกัน

- สอนแม่ express milk โดยเร็ว 6 ชั่วโมงหลังคลอด ~ ทุก 3 ชม. (ไม่เกิน 4 ชม.) เพื่อเก็บ colostrum ให้ลูก

An inside view..... 'new physiology'

- ขอบลานนมไม่ได้เป็นแนวซี่บ่งตำแหน่งที่เหมาะสมกับการบีบเก็บน้ำนมที่ดี
- ขนาดของลานนมในแต่ละคนแตกต่างกันได้

วิธีเก็บ colostrum

Video

ตั้งแต่หลังคลอดจนถึง 36 ชม.
ใช้ syringe ขนาด 1 - 5 ml.

ตั้งแต่ d2 จนกระทั่งปริมาณ
น้ำนมเพิ่มขึ้น ใช้ syringe
ขนาด 5 - 10 ml.

วิธีการปั๊มนม เก็บน้ำนม

การบีบเก็บน้ำนมด้วยมือ (hand expression)

การเตรียมตัวก่อนบีบน้ำนม

- หาบริเวณที่สงบ เป็นส่วนตัว
- ทำใจให้สบาย ไม่เป็นกังวล
- ล้างมือให้สะอาด
- นั่งในท่าสบาย ๆ
- นึกถึงลูก / นำรูปของลูกขึ้นมาดู / เปิดเทปฟังเสียงลูก เพื่อการกระตุ้นน้ำนม
- นวดคลึงเต้านมเพื่อกระตุ้นการหลั่งน้ำนม

การบีบ และเก็บน้ำนม

1. บีบนมเก็บในภาชนะสะอาด มีฝาปิดมิดชิด อาจเป็นแก้วหรือพลาสติกแข็งซึ่งสามารถต้มในน้ำเดือดเพื่อฆ่าเชื้อโรคได้ ไม่ควรใช้ภาชนะโลหะ เนื่องจาก Wbc จะเกาะทำให้ได้ภูมิต้านทานจากน้ำนมนลดลง
2. แบ่งเก็บในปริมาณที่ลูกต้องการแต่ละมื้อ
3. ปิดภาชนะให้มิดชิด บันทึกวันที่ เวลาที่เก็บไว้ข้างภาชนะ

การบีบ และเก็บน้ำนม

4. แخذเต้านั้นที ในบริเวณที่เย็นที่สุด อย่าเก็บที่ประตุ เต้านั้น เนื่องจากความเย็นจะไม่คงที่
5. นมที่ยังไม่ใช้ใน 2 วัน ควรเก็บในช่องแช่แข็ง
6. นมที่ละลายหลังแช่แข็งแล้ว ไม่ควรนำไปแช่แข็งอีก
7. การเก็บในที่ทำงาน ถ้าไม่มีเต้านั้น ให้เก็บ ในกระติกน้ำแข็งที่มีน้ำแข็งตลอดเวลา
8. เมื่อนำกลับบ้าน ต้องแช่ในกระติกน้ำแข็ง

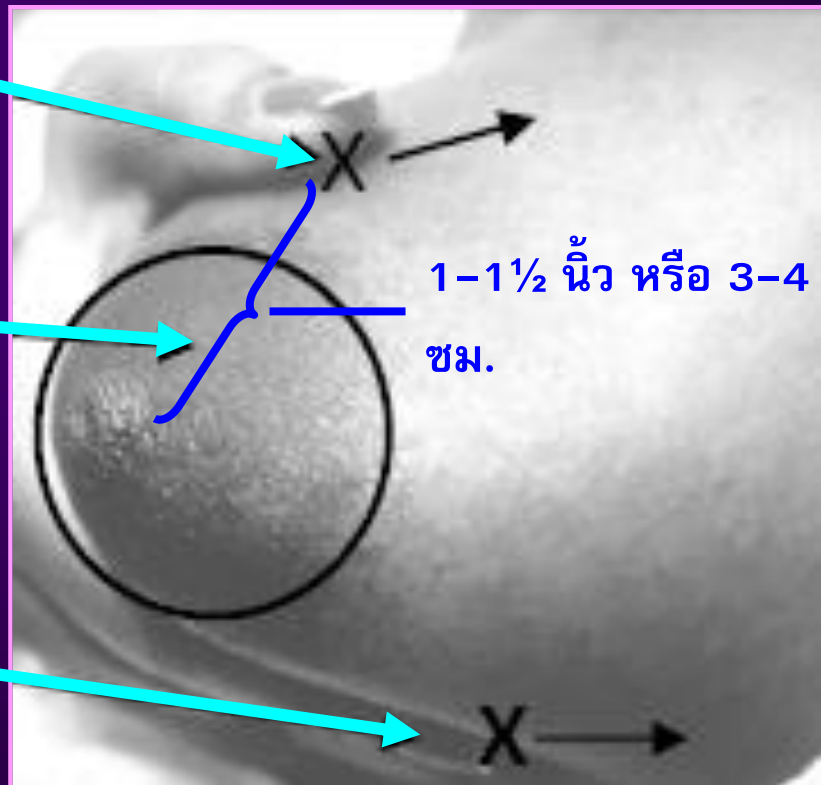

หัวนม

Areola

หัวนม

ตู้เย็น 1 ประตู

ตู้เย็น 2 ประตู

ที่ 4°C เก็บได้ 3 - 5 วัน แต่ถ้าอุณหภูมิสูงกว่านั้น
เก็บได้สั้นลง บ้านเราอากาศร้อน แนะนำ 2 - 3 วัน

ในกระติกน้ำแข็งที่มีน้ำแข็งหล่อตลอดเวลา เก็บได้ 24 ชม.

น้ำนมแม่แช่แข็ง

ตู้แช่แข็ง

(ต่ำกว่า -19°C)

นาน 6 - 12 เดือน

การเก็บน้ำนมที่บิบ

นมแม่

อุณหภูมิห้อง

ตู้เย็น	ช่องแช่แข็ง		
♥ นมที่บิบเก็บใหม่ ๆ (เดียว) ในภาชนะที่ปิด	(>25 °C) hr. *	1 - 2 d.	2 wk. (ตู้เย็นประตู)
♥ นมที่ละลายหลังแช่แข็ง แต่ยังไม่ได้อุ่นหรือใช้	(> 6 hr.) ** ≤ 4 hr. (เช่นสำหรับมือต่อไป)	(≤ 4°C) 3 - 5 d)	3 mo. (ตู้เย็น 2 ประตู) 6 - 12 mo. (≤ -19° C)
♥ ละลายนอกตู้เย็น +/- ในน้ำอุ่น	≤ 4 hr.	24 hr.	ไม่ควรแช่แข็งอีก
♥ นมที่ได้กินบ้างแล้ว	ช่วงเวลากิน 1 มื้อ	4 hr.	ไม่ควรแช่แข็งอีก
	ช่วงเวลากิน 1 มื้อ	ทิ้ง	ทิ้ง

ขอแปลต้นฉบับค่ะ

* Wellstart

** Jack New man

การนำน้ำนมที่เก็บไว้มาใช้

- นมในช่องแช่แข็ง ใช้นมเก่าก่อน
เมื่อจะใช้ ให้ย้ายลงมาไว้ที่ชั้นใต้ช่องแช่แข็งให้ละลายก่อน
- นมในชั้นใต้ช่องแช่แข็ง เมื่อจะใช้ ให้วางไว้นอกตู้เย็นเพื่อให้หายเย็น ถ้ารีบ ให้แช่น้ำอุ่น (ไม่อุ่นบนเตา หรือเข้าไมโครเวฟ เพราะจะสูญเสียภูมิต้านทานในน้ำนมแม่)
- นมที่กินไม่หมด ให้เททิ้ง ไม่เก็บไว้กินต่อ จึงควรเก็บน้ำนมเท่าที่ลูกต้องการกินในแต่ละมื้อ

ลักษณะที่พบได้ในน้ำนมที่เก็บไว้

- ไชมันอาจจะแยกชั้นลอยอยู่ ต้องเขย่าขวดนมให้ไชมันละลายเป็นเนื้อเดียวกัน
- น้ำนมที่แช่แข็งในตู้เย็นชนิด self-defrost อาจมีกลิ่นคล้ายสบู่ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของไชมันในน้ำนมที่ผ่านกระบวนการแช่แข็งแล้วละลายสลับไปมา ไม่มีรายงานถึงอันตรายที่เกิดจากน้ำนมที่มีกลิ่นนี้ และทารกส่วนใหญ่รับได้

Thai Breastfeeding Center Foundation 2012

THANK YOU

มูลนิธิศูนย์นมแม่แห่งประเทศไทย อาคารสถาบันฯ ชั้น 11
โทร. 02-354-8404 แฟกซ์ 02-354-8409

www.thalbreastfeeding.org